

Időutazás álmaim Avonlea-jába

írta Fülöp Viktória

– 1. rész –

Becsuktam a szemem, s hagytam, hogy az oldalablakon beáramló napsugarak simogassák az arcomat. Elképzeltem, ahogy egy tisztáson fekszem margaréták közt, s a tavasz első lehelete édes illattal tölti meg a levegőt. Éppen azon fáradoztam, hogy tudómet az anatómiailag lehetséges határértékig kitágítsam, s magamba szívjam ezt a tisztaságot, amikor hirtelen erős, érces hang törte meg a pillanatot, s ez a hang az én nevemet ismételte.

– Anna, Anna, Anna – skandálta, a legkevesebb érzékiséggel, ahogy ember kiejthet a száján egy szót.

– Igen – válaszoltam, próbálva leplezni gondolatbéli kalandozásaimat.

– Nos, ön mit gondol?

– Elnézést, tanárnő, de nem figyeltem – fogadkoztam.

– Szokás szerint! – válaszolta, s tekintete szinte megsemmisített. – Na, de azért a véleményére kíváncsiak vagyunk! Mit gondol a századfordulóról?

A szemem felcsillant, s éreztem, ahogy a vér egészen a fejembe száll. Kihevültem, s valószínűleg rákvörös lehettem, de mégiscsak ezt tudtam kinyögni: „Csodálatos lehetett!”

– Köszönjük, Anna, ez igazán tág jellemzése volt a századelőnek! – csúfolt ki Mrs. L.

Megszégyenülve ültem akkor ott, s a mai napig beleborzongok, hacsak rágondolok.

Azért fáj, s fáj mind a mai napig ez az eset, mert nekem szinte szerelmem a századforduló. Bár hazudnék, ha azt mondanám, hogy pontos történelmi leírást tudnék adni a korról, de már legalább ezer és néhányszor beleképzeltem magam abba a közegbe. Elképzeltem, ahogy kedvenc történeteim főhőseivel egy helyen élek, egy iskolába járok, hogy a korabeli ruhákat hordom, s hogy a kor értékei szerint élek.

De nemhiába szokták mondani, hogy ahol a Jóisten bezár egy ajtót, kitár egy ablakot. Azt hiszem, akkor és ott velem is ez történt.

Nálunk az osztályban szokás volt kis előadásokat tartani az egyes történelmi korokról. Az előadó személye, minden alkalommal, egy fekete, szakadt, kötött sapkából került kihúzásra, ami még az előző osztálytól maradt ránk. Ez alkalommal is így történt, s ezúttal a sapkából kihúzott, szakadt szélű papírfecsin az én nevem állt. Mikor a tanárnő felolvasta a nevemet, halk kuncogás törte meg a csendet, de ez engem nem bántott. Nem éreztem mást, csak hálát a sors, hálát a Jóisten iránt, hogy megmutathatom, elmondhatom, valójában mit is érzek a századforduló iránt.

Nem telt el pár másodperc, s felhangzott a fülsértő csengőszó, ami az óra végét jelezte. Az osztálytársaim hamar feloszlottak, hisz már mind készültek az aznapi farsangi mulatságra. Csak én maradtam még ott a padban pár percig, egyedül, csendben. Szeretem a csendet, de nem a néma csendet. Sokféle csend létezik, én legjobban a természet csendjét kedvelem, de akkor az iskola csendjét hallgattam, és gondolkodtam. Az iskola csendje nem túl érdekes, mindaddig, míg az ablak kinyitásával be nem engedjük a természet csendjét. De mivel gondolkozáshoz az iskola csendje is tökéletes, nem nyitottam ablakot. Sok minden kavargott a fejemben, de az előadás gondolata szinte minden mást elnyomott. Kétkedni kezdtem, hogy elég vagyok-e a feladathoz, hogy elég-e a szenvedélyem ahhoz, hogy a bemutatóm korhű és pontos legyen. A félszeg gondolatokat, azonban hamar az agyam egy távoli szegletébe száműztem, és hazafelé úton végig azon rágódtam, hogy mennyivel jobb lehetett akkor élni, mint most. A XXI. század elleni érvek egyre csak gyűltek a fejemben, s mind inkább bizonyos lettem abban, hogy rossz korba születtem. Úgy éreztem, nem igazán tudok beilleszkedni a kor elvárásaiba, s még inkább ilyen érzéseim voltak a kortársaim elvárásaival kapcsolatban.

Engem nem érdekelt a farsangi bálnak nevezett „bulihadjárat”, nem érdekelt a kulcsin, nem hozott lázba az, ami a többieket igen, de a saját világomban jó éreztem magam. Jól éreztem magam a családommal, akik olyannak fogadtak, el amilyen voltam, s amilyen mind a mai napig vagyok, jól éreztem magam az állatokkal, a természetben, s jól megvoltam a kitalált történeteimmel, amik egy része fikció, egy része pedig Avonlea-ban játszódó álom volt. Még akkor is ez járt a fejemben, mikor arcomat a puha tollpárnába temettem, s elnyomott az álom. Akkor még nem sejtettem, de ott kezdődött el életem talán legizgalmasabb utazása.

– 2. rész –

Már az alvás REM-fázisának azon szakaszában voltam, hogy az álmaimat magam irányítottam, s vissza tudtam pörgetni az eseményeket, mind holmi videolejátszót. Kicsit még élveztem, ahogy a takaróm lágy súlya könnyű nyomást gyakorol a mellkasomra, de közben résnyire nyitottam a szemem, s éreztem, ahogy a pupillám összeszűkül az erős fényre. Ökölbe szorított kézzel megdörzsöltem a szemhéjamat, s immár az előbbinél jóval éberebben állapítottam meg, hogy a szobát édes kalácsillat tölti be. Az édesség reményében már nem is tűnt olyan lehetetlennek felülni, s elszakadni a kellemesen langyos érzetet nyújtó paplantól.

Ám azzal a lendülettel, ahogy egy pillanat alatt kipattantam az ágyból, vissza is huppantam oda, s szinte megdermedtem a meglepetéstől. Nem a jól megszokott 15 m²-es kis fészobámban ébredtem, ahol csupán az ágyam és egy lestrapált íróasztal volt, hanem egy álomszobában, ami mintha csak kedvenc olvasmányom, az „Anne a Zöld Oromból” lapjairól vált volna valósággá. Többször csuktam be, majd nyitottam ki újból a szememet, hátha csak a péksütemény illata mámorított meg, de mindannyiszor ugyanazt láttam. Ott ültem zavartan a szoba közepén, és nem hittem el amit látok.

A fal lágy barackvirág színű volt, a padlót pedig fadesszákak borították. Nem volt sok bútor, de ami volt az mind igényes, egyedi darab. A szekrényt, az íróasztalt, a fésülködőasztalt, az ágyat, és a kis komódot mind ugyanaz az egyszerűségében szép virágmotívum díszítette. Látszott, hogy ezek mind szívből készült, különleges darabok, nem pedig a tömegtermelés produktumai. A szobát a világos színek határozták meg, amibe a fehér ajtó- és ablakkeretek tökéletesen beleillettek. A kis helyiség legvidámabb darabja talán az apró, hímzett szamócákkal díszített függöny volt, ami még ma is mosolyt csal az arcomra, ha csak rá gondolok.

Az első reakción túlélve, bár még mindig hitetlenkedve az ablakhoz léptem, s tágra nyílt szemekkel kibámultam rajta. Amit akkor láttam, arra nincsenek szavak. A jelzők halmozása is felesleges lenne, mert sem szóban, sem írásban nem tudnám leírni, amit akkor láttam, és éreztem. Kezdtém megérteni, hogy ez nem az én világom, és hogy nem csak a szobám ment át gyökeres változáson az éjszaka folyamán. Bár alapvetően álmodozónak tartom magam, és hiszek a csodákban, de az időutazás gondolata szíven ütött, ezért nem is gondolkoztam rajta túl sokat, inkább hagytam, hadd történjen, aminek történnie kell.

Kicsit még körülnéztem az „új szobámban”, s a kis faszekrényben talált ruhák közül felvettem a nekem legjobban tetszőt, egy kék, buggyos ujjú ruhát, a szélein fehér fodrokkal. Majd összeszedtem minden bátorságom, és lementem a lépcsőn. A lehető leghalkabban próbáltam lépdelni a deszkákon, de a lépcső szinte minden foka diszkrét nyekergéssel jelezte, hogy valaki elindult rajta. A lépcsőn leérve egy tág hallba értem, ahonnan balra a konyha, jobbra az étkezővel egy térben lévő társalgó volt. Nem volt jobb ötletem, ezért a kalács illatát követtem, ami egy bájos elrendezésű, nem túl nagy, de nem is zsúfolt konyhába vezetett. A helyiség nem volt üres. Egy hosszú ruhás, fehér kötényes nő állt háttal nekem, épp egy edény fölé hajolva. Elképzelésem sem volt róla, hogy ki lehet az, s amikor megfordult az arcomra lehetett írva, hogy a legkevésbé sem erre számítottam. Ott állt velem szemben az édesanyám tetőtől talpig XX. század eleji öltözetben és frizurával. Csodálkoztam, de egy kicsit meg is könnyebbültem, mert az arcán láttam, hogy ugyanolyan meglepett, mint én, és ez előrevetített egy elfogadható magyarázatot.

– Te jószágos ég, Anna! Miért az ünnepi ruhád van rajtad? – kérdezte a legkevésbé bántó hangnemben.

Nem szóltam semmit, csak lepillantottam a ruhámra. Ebben a helyzetben nem erre a kérdésre számítottam.

– Gyorsan öltözz át, nem sokára indulnod kell!

– Hova kell indulnom?– Érdeklődtem naivan.

– Iskolába, természetesen! Anna, ne bolondozz!

Nem kérdezősködtem többet, mert már így is kellemetlenül éreztem magam, inkább engedelmeskedtem, és megindultam a lépcsőn felfelé. Öt perc sem telt el, s az alsó szintről idegen hangok és kuncogás szűrődött fel az emeletre. Kíváncsi voltam, kik azok, de nem akartam, hogy újabb kellemetlenségekben legyen részem, ezért úgy döntöttem, hogy mielőtt lemennék, előbb lekukucskálók a lépcső tetejéről. Az ötlet jónak tűnt, de mire megvalósíthattam volna, a két idegen hang az előtérből a konyhába vándorolt, nyilván a kalács hívogatásának engedve.

– Anna, gyere! Az osztálytársaid már itt vannak! – szólt fel édesanyám a lépcső aljáról.

Ekkor hirtelen összeszorult a torkom, s elöntött a víz. – Most biztosan lebukom – mormoltam magamban. – Itt vannak az állítólagos osztálytársaim, s én még csak nem is ismerem őket.

Lehunytam a szemem, megálltam egy pillanatra, s próbáltam elnyomni magamban a kétségeket.

Bár nem tudtam, mi történik velem, s hogy hogyan csöppentem ide, de úgy döntöttem, partner leszek a „játékban”, s nem futamodom meg. Az elhatározás lendületével lerohantam a lépcsőn, s hirtelen minden világossá vált.

Ott állt előttem az Anne-történetek főhőse, s legjobb barátnője, Diana. A reakciójuk arról árulkodott, hogy már jól ismernek, s jó barátok vagyunk. Az ölelésükből szabadulva az aggodalmam egy szempillantás alatt elszállt, hiszen őket a valódi osztálytársaimnál is jobban ismertem, és szerettem.

Hagytam, hogy az események magukkal ragadjanak, nem kerestem magyarázatot a megmagyarázhatatlanra.

Az iskolába vezető úton végig beszélgettünk. Számptalan kérdésem volt, amiket gondolatban már százszor nekik szegeztem, de most hallgattam. Nem kellett kérdések ahhoz, hogy megértsen őket, s hogy ők megértsenek. A beszélgetés témájául nem komoly dolgok szolgáltak, mégis úgy éreztem, hogy értem, mit gondolnak a világról, a többi emberről, hogy milyenek ők valójában.

Az akkori kor emberében is megvolt az emberi természet minden gyengesége, de összességében az akkor élők mégis sokkal erkölcsösebbek voltak, több volt bennük a tartás.

Az odafele úton a legtöbbit Anne beszélt. A szavai légiesen könnyűek voltak, s az arca a hajához vörösödött az átéléstől. Kétszer elszavalta nekünk a „Shalott hölgyét”, amivel az aznapi irodalmi versenyen szeretett volna indulni. A fellépése magabiztos és átszellemült volt, de láttam rajta, hogy izgul. Diana szinte könnybe lábadt szemmel hallgatta végig a verset, de az „Isten adjon nyugalmat / A shalotti szép asszonynak” részhez érve, fejét kissé elfordítva, mutatóujjával letörölte az alsó szemhéján összegyűlt kövér könnycseppet, és tapsolni kezdett. A boldogságában nem volt semmi művi, a szeme csillogásából láttam, hogy szívből örül barátnője sikerének, a legkevésbé irigység nélkül.

Ekkor elgondolkoztam, és azt kívántam, bárcsak nekem is lehetne egy ilyen barátom, aki azért szeret, aki vagyok, nem pedig azért, ami vagyok. Hamar odaértünk az iskolához. A hársfákkal övezett, barátságos kis épület előtt sok, különböző korú gyerek várakozott, köztük sok ismerős arc. Az óra kezdetét vidéki harangszó jelezte, s a várakozók szinte egyszerre indultak meg az ódon faajtó irányába. A többieket utánozva nyitottam fel az előttem lévő asztalka tetejét, s vettem ki belőle egy palatáblát, amiről Anne jutott eszembe, ahogy Gil fején kettétört egy pont ilyet, és ez megmosolyogtatott. Nevetni nem akartam, mert tiszteletlennek tartottam volna. Bár nem volt katonás rend, de a diákok mind figyeltek az oktatóra. Egy részüket a tananyag valóban érdekelte, de

a többiek sem hátráltatták a munkát. Azt hiszem, ez a tolerancia is a kor intelligenciájának tudható be.

Érdekes volt egy olyan közegben tanulni, ahol az általam tanult történelem a jelen, s hirtelen összeszorult a szívem. Eszembe jutottak a világháborúk, s tudtam, hogy a körülöttem ülő mosolygós arcú, nyitott tekintetű gyerekek olyan borzalmakat fognak átélni, amikre én gondolni sem merek.

Túlléptem ezen, de a nap hátralevő részében folyamatosan ott motoszkáltak bennem az ezzel kapcsolatos érzések.

A Nap már elhaladt feledtünk, mikor az órák véget értek. A diákok hamar szétszéledtek, én Anne-nel és Dianával maradtam, akik a kis boltba tartottak cukorkáért. Eldöntöttem, hogy viszek magammal valami apróságot, ami emlékeztet majd erre a kalandra. Míg Anne-ék a kimért cukorkák közt válogattak, én vásároltam egy üveggolyót, amivel a korabéli gyerekek szívesen játszottak. Mindig szerettem játszani egyszerű dolgokkal, de tudtam, hogy a XXI. században, ebben a játékban nem lesz partnerem.

A délutánt a lányokkal töltöttem. Sokat beszélgettünk, és nevtünk. Hosszú ideje először éreztem jól magam a kortársaimmal. A Nap már vörösen izzott a horizonton, és tudtam, hogy az álom már nem tart soká, de egyvalamit még meg kellett tapasztalnom. Hallani, érezni akartam a Prince Edward-sziget csendjét. Elbúcsúztam a régi-új barátaimtól, és elindultam hazafelé.

A Nap aranyra festette az ösvényt a talpam alatt, és én a lehető leglassabban vágtam át az érintetlen tájon. Úgy éreztem, hogy egy jól megkomponált szindarab kellős közepén állok, ahol mindennek megvan a maga szerepe. A kései Nap utolsó sugarai megvilágították a „színpadot”. A levegőt sós illattal megtöltő tavaszi szellő keringőre kérte a leveleket és fűszálakat. A madarak pedig örök történetüket énekelték. Legszívesebben lehunyt szemmel hallgattam volna Avonlea szimfóniáját, de a kora esti táj jól megkomponált festményként magasodott elém. Az ég rubintvöröse ünnepivé varázsolta a búcsút, de tudtam, hogy egyszer még visszatérek ide. Még egyszer visszapillantottam, hogy befotózzam emlékeimbe az Avonlea-ba vezető ösvényt, még egyet szippantottam a sós levegőből, s elindultam hazafelé. Mire hazaértem, már megjelentek az első csillagok az éjszakai égbolton, és tudtam, hogy utazásom lassan véget ér. Aznap korán lefeküdtem, és az édes emlékek hamar álomképekben folytatódtak.

– 3. rész –

Másnap reggel már a saját ágymban ébredtem, de tudtam, hogy mindaz, amit átéltem, nem csupán álom volt. Aznap reggel sokáig álltam az ablakom előtt, és bámultam bele az épület rengetegbe. Sajnáltam a betonburkolat alól integető fűszálakat, sajnáltam a villanypóznák közt magasodó fákat, s sajnáltam az embereket. Ezt a képet látva úgy éreztem, hogy az ember és a természet összhangja visszafordíthatatlanul eltolódott, s hogy a fejlődés már nem értünk van. Nem vagyok a modernizáció ellen, de az „új” hajszolása egy határt túllépve már nem tesz minket boldoggá.

Az embert igazán boldoggá a pénzért meg nem vásárolható dolgok teszik, mint az erkölcs, a hit és a szeretet. A XXI. században ezek az értékek lettek feláldozva a fejlődés oltárán. Az aznap tartandó, századfordulót bemutató előadásomon a történelmi tények mellett ezeket a gondolataimat is megosztottam a többiekkel, akik bár kérdéseket nem szegeztek hozzám, a szemükben láttam, hogy gondolatot ébresztett bennük a mondanivalóm, és ennél több elégtételre én nem is vágytam.